

ФАКУЛЬТЕТ РОМАНСЬКОЇ
ФІЛОЛОГІЇ І ПЕРЕКЛАДУ

Кафедра іспанської і новогрецької філології
та перекладу філології та перекладу

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Кафедра	іспанської і новогрецької філології та перекладу
Факультет	романської філології і перекладу
Викладач	доцент Наваренко Інна Анатоліївна
Статус дисципліни³	вибіркова дисципліна професійної і практичної підготовки
Курс, семестр⁴	I курс, I семестр
Обсяг дисципліни у кредитах ЄКТС / загальна кількість годин	3 кредити ЄКТС; 90 год
Мова викладання	іспанська
Коротка анотація дисципліни (Що я вивчатиму?)	Формуються основи системних теоретико-методологічних і практичних знань із проблематики лінгвістичної теорії інтерпретації тексту. Відбувається ознайомлення студентів із методологією і методами наукового дослідження тексту в імплікаційному та експлікаційному аспектах семантики тексту в контексті сучасних лінгвістичних парадигм; систематизується інформація про мову, мислення, текст, дискурс, стиль, ідіостиль, норму, контекст, виразний засіб, стилістичний прийом; застосовуються

¹ Поряд з логотипом КНЛУ рекомендується вставляти логотип факультету.

² Спеціальність / спеціалізація / ОП зазначаються за наявності.

³ Обрати з: а) вибіркова дисципліна професійної і практичної підготовки; б) дисципліна вільного вибору студента; в) дисципліна українознавчого спрямування.

⁴ Крім дисциплін вільного вибору студентів.

СИЛАБУС

вибіркової навчальної дисципліни

«Принципи комунікативних стратегій у
сучасній когнітивно-дискурсивній
лінгвістиці»

Спеціальність²: В11 Філологія

Спеціалізація: В11.051 Романські мови та
літератури (переклад включно), перша –
іспанська

Освітня програма: Сучасні лінгвістичні і
перекладознавчі студії та міжкультурна
комунікація (іспанська мова і друга іноземна мова

	<p>основні положення про експресивний синтаксис, стилістичну семасіологію та стилістичну диференціацію іспанської мови; здобуваються навички комплексного лінгвістичного аналізу текстів різних стилів і жанрів з метою визначення ролі та місця мовних (фонетичних, граматичних, лексичних, словотвірних, стилістичних) засобів у побудові смислової перспективи тексту.</p>
<p>Мета вивчення дисципліни <i>(Чому це цікаво й потрібно вивчати?)</i></p>	<p>Мета вивчення навчальної дисципліни: допомогти студентам як майбутнім філологам/перекладачам здобути лінгвістичну компетенцію, спрямовану на вміння проникати в глибинну сутність художнього твору, віднаходити в ньому маркери його ідейно-естетичного, виховного, емоційного впливу на свідомість читача, вилучати з твору всі пласти закладеної в ньому експліцитної й імпліцитної інформації, а також сприяти розвитку креативного мислення студента та систематично поповнювати знання і їх застосовувати в практичній діяльності у сфері своєї майбутньої спеціальності.</p>
<p>Результати навчання <i>(Чому я навчуся на цій дисципліні?)</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Демонструвати належний рівень володіння сучасною іспанською та другою західноєвропейською (англійською / французькою / німецькою) мовою з дотриманням фонетичних, просодичних, лексичних, стилістичних, орфоепічних і граматичних норм для реалізації письмової й усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного спілкування, співпрацюючи з колегами, представниками інших культур і релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо. 2. Розуміти систему іспанської та другої західноєвропейської (англійської / французької / німецької) мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мов і літератур, що вивчаються, та вміти їх застосовувати у процесі спілкування в усній та письмовій формах у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах комунікації (офіційному, неофіційному, нейтральному) для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, освітній, професійній, науковій сферах в умовах міжкультурного спілкування. 3. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий і спеціальний філологічний аналіз текстів різних жанрів і стилів, а також пояснювати ідейно-тематичний зміст різностильових і різножанрових текстів як складної структурно-семантичної єдності взаємопов'язаних і взаємодіючих одиниць, враховуючи їхні стилістичні особливості. 4. Використовувати принципи, методи, технології, прийоми та способи створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів (в

	<p>офіційному, неофіційному, нейтральному мовному реєстрі) державною, іспанською та другою західноєвропейською (англійською / французькою / німецькою) мовою в майбутній професійній діяльності.</p> <p>5. Застосовувати ефективні підходи і стратегії розвитку комунікативних умінь учнів іспанською мовою, другою західноєвропейською (англійською / французькою / німецькою) мовою, використовувати мовні засоби для пояснення учням навчального матеріалу та як інструмент мотивації учнів до пізнання навколишнього світу .</p> <p>6. Визначати доцільність застосування різних методів наукового пізнання в освітньому процесі відповідно до змісту навчання іспанської мови, другої західноєвропейської (англійської / французької / німецької) мови, зарубіжної літератури.</p>
<p>Компетентності⁵ <i>(Яку сукупну користь я отримаю від вивчення цієї дисципліни?)</i></p>	<p>Вивчення навчальної дисципліни «Принципи комунікативних стратегій у сучасній когнітивно-дискурсивній лінгвістиці» має на меті поглибити знання, вміння та навички студентів:</p> <ul style="list-style-type: none"> – застосування на практиці теоретичних положень інтерпретації тексту у процесі лінгвістичного прочитання різних типів тексту, як усного, так і письмового з метою виявлення усіх його смислів, розуміння авторських інтенцій, що презентують фрагменти загальної картини світу та передають лінгвокультурологічні особливості іспаномовної спільноти; – знання основних положень та визначення концептуального апарату лінгвістичної теорії інтерпретації тексту; – володіння експресивними, емоційними, логічними засобами української та іноземних мов для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації в усній та писемній формах; – використання системних знань мови для аналізу та синтезу ідей, системних знань концептуального апарату лінгвістичної теорії інтерпретації тексту у самостійному науковому дослідженні і їх всебічного застосування у написанні курсової роботи з лінгвістики; – професійно застосовувати поглиблені та набуті знання з лінгвістичної теорії тексту і дискурсології та оперувати спеціальною термінологією в обраній галузі; – визначати основні лінгвостилістичні поняття та використовувати їх при аналізі художнього і художньо-публіцистичного тексту; інтерпретувати

⁵ Формуються у термінах знань / умінь / навичок / комунікації / автономності або в описі набутих м'яких навичок.

	<p>та ілюструвати стилістичні явища з різних сфер функціонування мови, визначати їх стилістичні функції;</p> <p>– ефективно і компетентно брати участь в різних формах наукової комунікації (конференції, круглі столи, дискусії, наукові публікації) в галузі лінгвістичної теорії інтерпретації тексту. .</p>
<p>Види занять і їхній розподіл за годинами</p>	<p>Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану) 90 год., у тому числі:</p> <p>лекції – год.</p> <p>практичні заняття – 30 год.</p> <p>консультації – год.</p> <p>самостійна робота – 60 год.</p>
<p>Тематика (змістові модулі) навчальної дисципліни</p>	<p style="text-align: center;">Змістовний модуль 1.</p> <p>«Текст як лінгвокогнітивний і лінгвокультурологічний продукт певної історико-літературної та культурної доби».</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дискурс і комунікація. 2. Лінгвопрагматика. 3. Текстово-дискурсивні моделі. 4. Когнітивна карта тексту. 5. Методи лінгвістичної теорії тексту і комунікації.
<p>Політика оцінювання (розподіл балів і критерії)</p>	<p>Контроль результатів навчання з дисципліни «Принципи комунікативних стратегій у сучасній когнітивно-дискурсивній лінгвістиці» здійснюється у формі <i>вхідного, поточного, модульного та підсумкового (семестрового) контролю</i>. Механізм і критерії оцінювання оприлюднюються кафедрою іспанської і новогрецької філології та перекладу на своєму сайті та інформаційному стенді та доводяться до відома студентів першого (бакалаврського) рівня здобуття вищої освіти до початку навчального року.</p> <p><i>Вхідний контроль</i> застосовується як передумова успішної організації вивчення дисципліни. Він дає змогу визначити наявний рівень знань студентів і слугує орієнтиром для реалізації студенто-центрованого підходу в процесі викладання дисципліни та визначенні форм організації освітнього процесу і методів навчання.</p> <p><i>Поточний контроль</i> успішності студентів здійснюється протягом семестру. Під час опанування навчальним матеріалом оцінюються <i>аудиторна, самостійна робота</i> та інші види навчальної діяльності студента. Поточний контроль проводиться на кожному лекційному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки і практичних навичок здобувачів вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем із зазначеної теми (у тому числі самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на лекційних заняттях.</p> <p>Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності здійснюється за <i>накопичувальною</i></p>

системою.

Система оцінювання навчальних досягнень студентів однакова для всіх дисциплін. У структурі кожного модуля з усіх навчальних дисциплін оцінюються такі складники:

Аудиторна робота студента	Самостійна робота студента	Модульна контрольна робота
------------------------------	-------------------------------	-------------------------------

Критерії оцінювання аудиторної і самостійної роботи з дисципліни курсу за вибором з лінгвістики «Текст і дискурс: основна проблематика та дослідницька методологія»:

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності студента (аудиторна робота та самостійна робота) здійснюється в 4-бальній шкалі – «відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»). Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування практичних занять позначаються «0».

Бали, отримані здобувачами вищої освіти за результатами контролю аудиторної та самостійної роботи з дисципліни, викладач занотовує у Журнал обліку роботи викладача і оголошує на практичних/семінарських заняттях.

Оцінка «відмінно» («5») виставляється студенту, якщо теоретичні питання, винесені на розгляд, викладені у повному обсязі; на високому рівні сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі практичні завдання, передбачені, виконані в повному обсязі. Відповіді на теоретичні питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань ґрунтується на глибокому знанні матеріалу. Відповіді є змістовними, логічними та чіткими. Мовне оформлення матеріалу є граматично, лексично та стилістично правильним. Допускається до 4-х граматичних, лексичних або орфографічних помилок. 90% – 100% правильно виконаних завдань.

Оцінка «добре» («4») виставляється студенту, якщо теоретичні питання, винесені на розгляд, викладені у повному обсязі; в основному сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі передбачені навчальні практичні завдання виконані в повному обсязі з неістотними неточностями. Відповіді на теоретичні питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань переважно ґрунтується на знанні матеріалу. Відповіді у переважній більшості є змістовними, логічними та чіткими; мовне оформлення матеріалу є граматично, лексично та стилістично коректним (допускається невиконання 1-2 вимог до форми). Допускається до 8 граматичних, лексичних або орфографічних помилок. 75% – 89% правильно виконаних завдань.

Оцінка «задовільно» («3») виставляється

студенту, якщо теоретичні питання, винесені на розгляд, засвоєні частково, прогалини у знаннях не носять істотного характеру; практичні навички та вміння сформовані недостатньо; більшість завдань виконано, деякі з виконаних завдань містять істотні помилки, які потребують подальшого усунення. Відповіді є незмістовними, нелогічними та нечіткими; мовне оформлення матеріалу є граматично, лексично та стилістично некоректним (допускається невиконання 3-4 вимог до форми). Допускається до **10** граматичних, лексичних або орфографічних помилок. 50% – 74% правильно виконаних завдань.

Оцінка «незадовільно» («2») виставляється, якщо студент не викладає більшої частини програмного матеріалу, неправильно виконує завдання, невпевнено відтворює терміни і поняття, допускає змістовні помилки, не володіє відповідними вміннями і навичками, необхідними для розв'язання професійних завдань. Переважна більшість відповідей є незмістовними, нелогічними та нечіткими; мовне оформлення матеріалу є граматично, лексично та стилістично некоректним (допускається невиконання 4-5 вимог до форми). У відповідях студента зафіксовано **12 та більше** граматичних, лексичних або орфографічних помилок. Менше 49% правильно виконаних завдань.

У разі невиконання студентом завдань аудиторної та самостійної роботи без поважних причин (таких, що підтверджуються офіційними документами), він отримує **«нуль» (0) балів**. У випадку наявності зазначених офіційних документів, студент, за письмовою згодою декана факультету та викладача, має право на відпрацювання аудиторної та самостійної роботи.

Курсу за вибором з лінгвістики «Текст і дискурс: основна проблематика та дослідницька методологія» передує **написання студентами модульної контрольної роботи**.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи з дисципліни курсу за вибором з лінгвістики «Актуальні проблеми теорії тексту»:

Модульна контрольна робота є складником семестрового рейтингу. Модульні контрольні роботи оцінюються в 4-бальній системі «відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»)).

Оцінка «відмінно» («5») виставляється студенту, якщо теоретичні питання, винесені на розгляд, викладені у повному обсязі; на високому рівні сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі практичні завдання, передбачені МКР, виконані в повному обсязі. Відповіді на теоретичні питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань ґрунтується на

глибокому знанні матеріалу. Відповіді є змістовними, логічними та чіткими. Мовне оформлення матеріалу є граматично, лексично та стилістично правильним. Допускається до **4-х** граматичних, лексичних або орфографічних помилок. 90% – 100% правильно виконаних завдань.

Оцінка «добре» («4») виставляється студенту, якщо теоретичні питання, винесені на розгляд, викладені у повному обсязі; в основному сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі передбачені МКР навчальні практичні завдання виконані в повному обсязі з неістотними неточностями. Відповіді на теоретичні питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань переважно ґрунтується на знанні матеріалу. Відповіді у переважній більшості є змістовними, логічними та чіткими; мовне оформлення матеріалу є граматично, лексично та стилістично коректним (допускається невиконання 1-2 вимог до форми). Допускається до **8** граматичних, лексичних або орфографічних помилок. 75% – 89% правильно виконаних завдань.

Оцінка «задовільно» («3») виставляється студенту, якщо теоретичні питання, винесені на МКР, засвоєні частково, прогалини у знаннях не носять істотного характеру; практичні навички та вміння сформовані недостатньо; більшість завдань виконано, деякі з виконаних завдань містять істотні помилки, які потребують подальшого усунення. Відповіді є незмістовними, нелогічними та нечіткими; мовне оформлення матеріалу є граматично, лексично та стилістично некоректним (допускається невиконання 3-4 вимог до форми). Допускається до **10** граматичних, лексичних або орфографічних помилок. 50% – 74% правильно виконаних завдань.

Оцінка «незадовільно» («2») виставляється, якщо студент не готовий до МКР, не викладає більшої частини програмного матеріалу, неправильно виконує завдання, невпевнено відтворює терміни і поняття, допускає змістовні помилки, не володіє відповідними вміннями і навичками, необхідними для розв'язання професійних завдань. Переважна більшість відповідей є незмістовними, нелогічними та нечіткими; мовне оформлення матеріалу є граматично, лексично та стилістично некоректним (допускається невиконання 4-5 вимог до форми). У відповідях студента зафіксовано **12 та більше** граматичних, лексичних або орфографічних помилок. Менше 49% правильно виконаних завдань.

У разі відсутності студента на МКР без поважних причин (таких, що підтверджуються офіційними документами), він отримує «нуль» (**0**) балів. У випадку наявності зазначених офіційних документів, студент, за

письмовою згодою декана факультету та викладача, має право написати МКР в індивідуальному порядку.

Навчальна дисципліна закінчується заліком, тому оцінки трансформуються в рейтинговий бал за МКР у такий спосіб:

«відмінно» – 50 балів;

«добре» – 40 балів;

«задовільно» – 30 балів;

«незадовільно» – 20 балів.

Неявка на МКР – 0 балів.

Семестровий контроль з навчальної дисципліни проводиться у **формі заліку** за обсягом усього навчального матеріалу, визначеного робочою програмою навчальної дисципліни, і в терміни, встановлені навчальним планом і графіком навчального процесу.

На заліку у графі відомості обліку успішності “Відмітка про залік” викладач виставляє:

- оцінку за залік за шкалою (“зараховано”);
- кількість балів, що відповідає підсумковому рейтинговому балу студента з навчальної дисципліни (кількість балів за 100-бальною шкалою);
- оцінку за шкалою ЄКТС (А, В, С, D, E).

Критерії оцінювання відповіді студента на заліку:

Відмітка про залік («зараховано», «не зараховано») та оцінка в шкалі ЄКТС виставляється на підставі семестрового рейтингового бала студента за дисципліну таким чином:

90 – 100 балів – А

82 – 89 балів – В

74 – 81 бал – С

64 – 73 бали – D

60 – 63 бали – E

59 балів і нижче – FX.

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни 60 і вище, отримують відмітку про залік «зараховано» і відповідну оцінку в шкалі ЄКТС без складання заліку.

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни 59 і нижче, складають залік і в разі успішного складання їм виставляється відмітка про залік «зараховано» в національній шкалі, а в шкалі ЄКТС – E та бал 60. Якщо студент під час заліку отримав відмітку про залік «не зараховано», то йому в залікову відомість виставляється відмітка про залік «не зараховано» в національній шкалі, оцінка FX – у шкалі ЄКТС та його семестровий рейтинговий бал за дисципліну.

«Зараховано» ставиться, якщо продемонстровано: задовільні знання у викладі програмного матеріалу з вживанням відповідної термінології і лексики та наведенням відповідних

	<p>прикладів; припускаються мовні помилки, які не спотворюють основний зміст відповіді; враховуються семантична та лексична насиченість відповіді, її фонетична та граматична правильність, повнота викладення проблеми, уміння грамотно виразити свої думки із заданої теми.</p> <p>«Не зараховано» ставиться, якщо виявлено: незнання програмного матеріалу і невміння виразити свої думки із запропонованого питання; незадовільні уміння і навички практичного застосування вивченого лексичного та граматичного матеріалу; значні мовні помилки, що спотворюють зміст відповіді.</p>
<p>Пререквізити (передумови вивчення дисципліни)</p>	<p>Для успішного засвоєння нормативної дисципліни «Принципи комунікативних стратегій у сучасній когнітивно-дискурсивній лінгвістиці» студенти повинні знати основні характеристики обраної предметної області та майбутньої професійної діяльності; володіти граматику, лексикою і фонетикою іспанської мови на рівні С1 (Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання). Вони повинні <i>вміти</i> спілкуватися іспанською мовою як усно, так і письмово на рівні С1; спілкуватися українською мовою як усно, так і письмово; володіти теоретичними засадами використання іспанської мови, включаючи фонетичні, граматичні, лексичні аспекти мови й мовлення.</p> <p><i>Студенти повинні володіти елементарними навичками як:</i> здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; здатність до аналізу, узагальнення, систематизації; навички використання інформаційних і комунікаційних технологій у навчанні; здатність до самонавчання і креативності; здатність працювати в команді та автономно; цінування та повага різноманітності та мультикультурності.</p> <p>Вони повинні успішно опанувати курси: практичної фонетики; практичної граматики; літератури іспаномовних країн та мати знання теоретичних основ з лексикології іспанської мови.</p>
<p>Навчально-методичне й інформаційне забезпечення</p>	<p>Основна (базова) література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Кагановська, О. М., Каратєєва, Г. М., Савчук, Р. І. та інші. (2012). <i>Романські студії початку ХХІ століття: текстові концепти, нарратив, можливі світи</i> [колективна монографія]. К.: Вид. центр КНЛУ. 2. Кухаренко, В. А. (2004). <i>Інтерпретація тексту</i>. Вінниця: Вид-во "Нова Книга". 3. Савчук, Р. І. (2016). <i>Французький художній дискурс ХVІІІ–ХХІ століть у ракурсі нарративного текстотворення: лінгвокогнітивний і семіотичний аспекти</i> [монографія]. К.: Вид. центр КНЛУ. 4. Безугла, Л. Р., Бондаренко, Є. В. та інші.

	<p>(2005). <i>Дискурс як когнітивно-комунікативний феномен</i> [колективна монографія]. Харків: Вид. центр ХНУ імені В. Н. Каразіна.</p> <p>5. Науменко, А. М. (2005). <i>Філологічний аналіз тексту (Основи лінгвопоетики). Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів</i>. Вінниця: Нова книга.</p> <p>6. Іваненко, С. М. (1999). <i>Поліфонія тексту</i>. К: Видавничий центр КДЛУ.</p> <p>7. Селиванова, Е. А. (2004). <i>Основы лингвистической теории текста и коммуникации</i>. К.: Брама.</p> <p>8. Durán, Rosa Navarro. (1995). <i>La mirada al texto. Comentarios de textos literarios</i>. Barcelona: Ariel, S.A.</p> <p style="text-align: center;">Додаткова література</p> <p>1. Бандурка, А. М., Друзь, В. А. (1997). <i>Конфліктологія</i>. Харків: Фортуна-прес.</p> <p>2. Белова, А. Д. (1999). <i>Американизм, американський політичний дискурс и идеостиль президента Теодора Рузвельта</i>. Харків: Вісник Харківського держ. ун-ту №430.</p> <p>3. Ейгер, Г. В., Шевченко, І. С. (2000). <i>Мотивационный потенциал речевых актов</i>. Харків: Вісник нац. ун-ту.</p> <p>4. Космеда, Т. А. (2000). <i>Аксіологічні аспекти прагмалінгвістики</i>. Львів: Вид-во ЛНУ.</p> <p>5. Леві Строс, К. (1996). <i>Зміст і значення. Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст.</i> Львів: Літопис.</p> <p style="text-align: center;">Інформаційні ресурси в Інтернеті</p> <p>1. http://ptv.wikidot.com/locucion:interpretacion-del-texto</p> <p>2. http://atenas.blogs.cervantes.es/files/2013/file:///C:/Documents</p> <p>3. http://rua.ua.es/dspace/bitstream/</p> <p>4. https://www.questionpro.com/blog/es/analisis-de-texto/</p>
<p>Форми і способи поточного та семестрового контролю</p>	<p>Форми та критерії оцінювання студентів:</p> <p>– семестрове оцінювання:</p> <p>1) письмовий контроль на лекціях у вигляді відповіді на одне конкретне запитання (у формі тезисів або тестів);</p> <p>2) усне опитування;</p> <p>3) тестові методи перевірки;</p> <p>4) реферати з тематики, відведеної на самостійне опрацювання.</p> <p>– підсумкове оцінювання: залік</p> <p>– умови допуску до семестрового заліку:</p> <p>1) виконання МКР з дисципліни;</p> <p>2) відпрацювання пропущених занять.</p>

Затверджено на засіданні кафедри іспанської і новогрецької філології та перекладу, протокол № 15 від «21» червня 2024 р.

Завідувачка кафедри

Олена ЗАЛІСНОВА

Перезатверджено на засіданні кафедри іспанської і новогрецької філології та перекладу, протокол № 8 від «20» березня 2025 р

Завідувачка кафедри Олена ЗАЛІСНОВА

Перезатверджено на засіданні кафедри іспанської і новогрецької філології та перекладу, протокол № 10 від «30» березня 2026 р

Завідувачка кафедри Олена ЗАЛІСНОВА

Примітка: форма си́лабусу може змінюватися / коригуватися залежно від потреб опису конкретної дисципліни (наприклад, можна вставляти табличний матеріал для опису окремих позицій).